

Verbonden in de Bijbel

Verbonden in de Bijbel

Hans van de Lagemaat

Schrijver: Hans van de Lagemaat

ISBN: 9789463865562

© Hans van de Lagemaat

Inhoud

1	Inleiding.....	5
2	Gods verbond met Adam.....	8
3	Gods verbond met Adam, de vervulling.....	14
4	Gods verbond met Noach.....	21
5	Het verbond met Abram.....	26
6	De besnijdenis en de grote verwarring.....	34
7	Een korte herhaling.....	45
8	Het verbond met Israël.....	47
9	De verbondssluiting.....	51
10	Boek en bloed van het verbond.....	56
11	Het eerste verbond.....	62
12	Een oud verbond.....	65
13	De bediening van de verdoemenis.....	74
14	Een korte herhaling.....	79
15	De lofzang van Zacharias.....	81
16	Het oude verbond en Abraham.....	84
17	Het oude verbond, een huwelijk.....	92
18	Het oude verbond verbroken.....	97
19	De aanklacht van de profeten.....	106
20	Een korte herhaling.....	110
21	Het Nieuwe Verbond.....	113
22	Leviticus 26.....	118
23	Ik zal hun tot een God zijn.....	127

24	Herstel	136
25	Het eerste en het tweede	140
26	Een korte samenvatting en overzicht.....	148
27	Verbond in Hebreëën	152
28	De Hogepriester.....	156
29	Een anker voor de ziel	162
30	Opstanding	166
31	Melchizedek en Levi	173
32	Verandering van wet	176
33	Een korte vooruitblik.....	186
34	Gods voornemen met Israël	188
35	Israël en de volken	197
36	Paulus en het nieuwe verbond.....	202
37	Pascha, terugblikken en vooruitzien	208
38	Het nieuwe verbond, tot slot.....	220
39	Een uitbreiding	222
40	Het huis van David	224
41	Een Heerser.....	228
42	De Spruit.....	238
43	David's betrouwbare gunstbewijzen	244
44	De Koning geboren.....	251
45	De verbonden vervuld	254
46	Tot slot	260

1 Inleiding

In dit boek gaan we een onderzoek doen naar wat de Bijbel nu eigenlijk zegt over verbonden. ‘Verbond’ is een woord waar veel over gediscussieerd wordt en waar ook veel onenigheid over bestaat. Laten we proberen zo onbevangen mogelijk naar de Bijbel te gaan en zien wat die ervan zegt.

Het is onmogelijk om alle Bijbelteksten waarin het woordje ‘verbond’ voorkomt in dit boek te bespreken. Daarvoor komt het woord eenvoudigweg te veel voor. We kunnen wel proberen globaal een lijn te ontdekken. Daar is dit boekjvoor bedoeld; om richtlijnen aan te geven. De lezer zal zelf verder moeten onderzoeken.

Het Hebreeuwse woordje voor ‘verbond’ is *beriet*. ‘Een verbond sluiten’ is de vertaling van een Hebreeuwse zin, die ‘een verbond snijden’ betekent. Misschien heeft dat wel iets te maken met de wijze waarop God in een verbond met Abraham trad. Aan Abraham werd door God de belofte gedaan dat hij het land Kanaän in bezit zou krijgen (Gen. 15:8). Toen Abraham vervolgens vroeg hoe hij dat dan zou weten, dat hij dat in bezit zou krijgen, droeg God Hem op om een driejarige jonge koe, een driejarige geit, een driejarige ram, een tortelduif en een jonge duif te brengen. (Gen. 15:9). Dat deed Abraham en vervolgens deelde hij die allemaal, behalve de vogels, middendoor en legde de helften tegenover elkaar. Toen er vervolgens een diepe slaap op Abraham viel, ging er, nadat God Zijn belofte van het land opnieuw aan Abraham gedaan had, een rokende oven en een brandende fakkel tussen die stukken door. Dat was de wijze waarop God het verbond met Abraham sloot.

'Op die dag sloot de HEERE een verbond met Abram' (Gen. 15:18).

Daar staat dus in het Hebreeuws heel toepasselijk dat de Heere een verbond met Abram sneed.

Iets dergelijks zien we in Jeremia 34:18 en 19 waar de overtreders van hen die in een verbond met God waren getreden, worden bestraft.

*'Ik zal de mannen die Mijn verbond hebben overtreden, die de woorden van het verbond dat zij voor Mijn aangezicht gemaakt hadden, niet gestand hebben gedaan, maken als **het kalf dat zij in tweeën hebben gesneden** en tussen de stukken waarvan zij zijn doorgegaan, namelijk de vorsten van Juda, de vorsten van Jeruzalem, de hovelingen, de priesters en de hele bevolking van het land, die allen tussen de stukken van het kalf zijn doorgegaan. (Jer. 34:18, 19).*

Voor het verbond dat werd 'gemaakt' en het kalf dat in tweeën werd 'gesneden', wordt hetzelfde Hebreeuwse woordje *karat* gebruikt.

Het Griekse woordje voor 'verbond' is *diathèkè*. Dat komt van een werkwoord dat 'apart zetten', 'regelen', of 'verordenen' betekent.

Er wordt in de Bijbel veelvuldig over verbonden gesproken. We zouden het volgende onderscheid kunnen maken:

- a. Mensen die onderling een verbond maken
- b. Mensen die in een verbond met God willen treden
- c. God Die een verbond met mensen maakt.

Van mensen die onderling een verbond met elkaar maken kunnen we de volgende voorbeelden noemen:

Abraham en Abimelech (Gen. 21:32)
Izak en Abimelech (Gen. 26:28)
Jakob en Laban (Gen. 31:44)
Israël en de Gibeonieten (Joz. 9:7)
David en Jonathan (1 Sam. 18:3)

Voorbeelden van mensen die in een verbond met God willen treden zijn:

Jojada (2 Kon. 11:17)
Josia (2 Kon. 23:3)
Hizkia (2 Kron. 29:10)
Ezra en het volk (Ezra 10:3).

We zullen het in dit boek alleen hebben over de verbonden die God met mensen maakt. En dan denken we vooral aan de verbonden met Adam, Noach, Abraham en Israël.

2 Gods verbond met Adam

Hoewel er in Genesis helemaal nergens van een verbond met Adam wordt gesproken, is er duidelijk wel een wilsbeschikking van de kant van God en er is ook een voorwaarde waar Adam aan moest voldoen. In Hosea is er wel een verwijzing naar het verbond met Adam:

*'Want Ik vind vreugde in goedertierenheid en niet in offer, in kennis van God meer dan in brandoffers! Zij hebben echter **als Adam het verbond overtreden**. Daar hebben zij trouweloos gehandeld tegenover Mij.'* (Hos. 6:6, 7).

Israël wordt hier vergeleken met Adam. Zoals Adam het verbond heeft overtreden, zo deed Israël dat ook. Er zijn heel veel leerzame parallellen te trekken tussen Adam en Israël. Een daarvan is dus het overtreden van een verbond. Beiden stonden in een bijzondere relatie tot God; beiden overtraden ze het verbond, dat God met hen gemaakt had, zoals we hier lezen.

Op het verbond met Israël, of liever gezegd, de verbonden met Israël, kom ik later terug. Nu zullen we kijken naar dit verbond met Adam, dat hij, zoals gezegd, overtreden heeft en wat de gevolgen daarvan zijn geweest.

Wat was het doel van de schepping van Adam? Dat is een belangrijke vraag, want in dat doel ligt tevens de inhoud van het verbond met Adam besloten. Dat doel van God in de schepping lezen we al voordat de mens geschapen wordt.

*'En God zei: Laten Wij mensen maken naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis; en laten zij **heersen** over de vissen van de zee,*

over de vogels in de lucht, over het vee, over heel de aarde en over al de kruipende dieren die over de aarde kruipen!" (Gen. 1:26).

God schiep de mensen naar Zijn Beeld met het doel om te heersen. Dat is ook de opdracht die Hij hen gaf nadat zij geschapen waren.

*'En God schiep de mens naar Zijn beeld; naar het beeld van God schiep Hij hem; mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen. En God zegende hen en God zei tegen hen: Wees vruchtbaar, word talrijk, vervul de aarde en **onderwerp haar, en heers over** de vissen van de zee, over de vogels in de lucht en over al de dieren die over de aarde kruipen! En God zei: Zie Ik geef u al het zaaddragende gewas dat op heel de aarde is, en alle bomen waaraan zaaddragende boomvruchten zijn; dat zal u tot voedsel dienen. Maar aan al de dieren van de aarde, aan alle vogels in de lucht en aan al wat over de aarde kruipt, waarin leven is, heb Ik al het groene gewas tot voedsel gegeven. En het was zo. (Gen. 1:27-30).*

Dit is de opdracht; heersen. Die heerschappij moest er natuurlijk wel zijn zoals God het bedoelde. Hij had Adam en Eva naar Zijn Beeld geschapen en dat had Hij niet voor niets gedaan. Zij waren de beelddraggers van God op aarde. Zij representeerden Zijn Koningschap. God was de ware Heerser; zij voerden die heerschappij uit. Zij moesten de schepping bewaren en bewaken op een rechtmatige wijze.

Behalve deze opdracht tot heersen kregen Adam en Eva een rijke belofte en een gebod. In feite staat hier de inhoud van het verbond.

'En de HEERE God gebod de mens: Van alle bomen van de hof mag u vrij eten, maar van de boom van de kennis van goed en kwaad, daarvan mag u niet eten, want op de dag dat u daarvan eet, zult u zeker sterven. (Gen. 2:16, 17).

In het geval van gehoorzaamheid zouden zij blijven leven en in gemeenschap met God blijven wandelen om hun taak om te heersen te volvoeren. In het geval van overtreding zouden zij de dood sterven.

De kern van dit verbond zit hem niet zozeer in het al dan niet eten van een vrucht, maar in de heerschappij over Gods schepping. Als we die dimensie missen, dan missen we het grootste deel van de inhoud van de Bijbel. Adam en Eva kregen de opdracht om te heersen. Indien zij het gebod overtraden, zouden zij niet alleen de dood sterven, maar ook de heerschappij over de aarde uit handen geven. Over die heerschappij gaat het in de Bijbel.

Het verbond werd overtreden. Dat lasen we in Hosea 6:7 en dat lezen we in Genesis 3. De vrouw wordt verleid door de slang en het eind is dat zij at van de vrucht waarvan God gezegd had dat dit niet mocht:

'en zij nam van zijn vrucht en at; en zij gaf ook wat aan haar man, die bij haar was, en hij at ervan.' (Gen. 3:6).

Dit was niet zomaar een wat onschuldig eten van een vrucht die er mooi uitzag. God had een reden om het eten ervan te verbieden. Het was de boom van kennis van goed en kwaad. Waarschijnlijk zou deze vrucht het mensenpaar een kennis gegeven hebben die de rechtvaardige heerschappij over de aarde in ernstig gevaar zou brengen.

Het gevolg van de overtreding is niet alleen de intrede van de dood in al wat leeft in de schepping, maar tegelijkertijd heeft de mens de heerschappij uit handen gegeven. Dat hoort bij elkaar. De dood is niet een verschijnsel dat bij het leven 'hoort'. De dood is een heersende macht, bijna aan te duiden als een persoonlijkheid. De dood hangt als een verstikkende sluier over de schepping. De macht van de dood is niet in handen van de mens; de mens heeft de heerschappij uit handen gegeven aan een ander, die wel de macht heeft over de dood. De dood is in de macht van de huidige heerser in deze schepping, de slang, die er voortdurend mee bezig is om God van de troon te stoten en zelf de absolute heerschappij te krijgen. Dat de macht van de dood in handen van de boze is lezen we bijvoorbeeld in Hebreëen 2:14.

*'Omdat nu die kinderen van vlees en bloed zijn, heeft Hij eveneens daaraan deel gehad om door de dood **hem die de macht over de dood had- dat is de duivel-** teniet te doen, en allen te verlossen die door angst voor de dood gedurende heel hun leven aan slavernij onderworpen waren.'*

Niet de mens, maar de satan is de huidige heerser over de wereld. De mens denkt dikwijls dat hij Gods rentmeester is, maar die titel is hij kwijtgeraakt en door zijn dwaze daden maakt hij de boel alleen nog maar erger. Het is nog erger; door te menen dat de mens rentmeester is van Gods schepping ontkent hij zijn gevallen staat en meent hij aan zijn oorspronkelijke roeping te kunnen voldoen. Niet de mens, maar de satan is de god van deze eeuw. En zonder de verlichting door het Evangelie is de mens verblind.

*'Maar in het geval dat ons Evangelie nog bedekt is, dan is het bedekt in hen die verloren gaan. Van hen, de ongelovigen, geldt dat **de god van deze eeuw** hun gedachten heeft*

verblind, opdat de verlichting met het Evangelie van de heerlijkheid van Christus, Die het beeld van God is, hen niet zou bestralen.’ (2 Kor. 4:3, 4).

Hij is de ‘aanvoerder van de macht in de lucht’ (Ef. 2:2). Omdat hij dat is, krijgen we een wapenrusting aangereikt; om stand te kunnen houden tegen zijn listige verleidingen (Ef. 6:11). Vanwege zijn heerschappij hebben de gelovigen een strijd te strijden.

‘Want wij hebben de strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers van de duisternis van dit tijdperk¹, tegen de geestelijke machten van het kwaad in de hemelse gewesten.’ (Ef. 6:12).

Vanwege deze heerschappij van de satan heerst de dood. In Romeinen 5 wordt de dood bijna als een zelfstandige macht aangeduid.

‘Toch heeft de dood geregeerd van Adam tot Mozes toe, ook over hen die niet gezondigd hadden met eenzelfde overtreding als Adam, die een voorbeeld is van Hem Die komen zou.’ (Rom. 5:14).

Dit regeren van de dood is niet zomaar beeldspraak. Het is een duistere werkelijkheid. Toen Adam door de zonde de heerschappij over de schepping verkwanselde, kwam die in handen van de vorst van de duisternis. Onder zijn heerschappij regeert de dood. Dat is wat we zien. Op allerlei manieren probeert de god van deze eeuw onze zinnen te verblinden. Hij probeert ons wijs te maken dat de

¹ Hier staat hetzelfde woord als in 2 Kor. 4:4, waar het met ‘eeuw’ vertaald is.

dood helemaal geen dood is, maar een doorgang naar het eeuwige leven of iets dergelijks. Dat zijn ellendige leugens. De dood is een kwade, donkere en duistere macht, die als een donkere schaduw de schepping in zijn greep houdt en levens letterlijk verwoest.

3 Gods verbond met Adam, de vervulling

Gods verbond met Adam werd door de mens verbroken. Wat betekent dit? Betekent dit nu dat God de mens aan zijn lot overlaat onder de heerschappij van de slang? Betekent dit dat God machteloos toeziet hoe Zijn schepping verloren gaat, door deze zwakke en onbezonnen daad van de mens? Betekent dit dat de dood een einde heeft gemaakt aan alles? Betekent dit dat de dood het laatste woord heeft en voor altijd zal hebben? Blijft de dood regeren onder de aanvoering van de satan?

Op al deze vragen is een heel duidelijk antwoord: nee! Dat is het Evangelie. Dat is de goede boodschap. God antwoordt nu met een reeks verbonden, die allemaal in het teken staan van Zijn heilsplan om Zijn schepping onder de rechtmatige heerser, de mens, terug te brengen. Dit is heel belangrijk om te zien. God had de mens geschapen naar Zijn Beeld om hem over Zijn schepping te laten heersen. Dat was Gods doel. Dat is ook Zijn doel waar Hij op aarde nog steeds naar toe werkt. Dat plan, die oorspronkelijke doelstelling, lijkt volkomen in de war gebracht en onhaalbaar. Toch is dat het wat we bij het lezen en bestuderen van de Schrift voortdurend in de gaten moeten houden.

'De HEERE zal Zijn werk voor mij voltooien; Uw goedertierenheid, HEERE, is voor eeuwig; laat de werken van Uw handen niet los.' (Ps. 138:8).

God laat de werken van Zijn handen niet los. Hij laat ze niet varen. Hij wist, ook bij de schepping, wel wat Hij van Zijn maaksel had te wachten (Ps. 103:14). De ontrouw van de mens kan de trouw van God niet in de weg zitten. Dat is een onveranderlijke waarheid.

‘Want wat is het geval? Als sommigen ontrouw zijn geweest, zal hun ontrouw de trouw van God toch niet tenietdoen? Volstrekt niet!’ (Rom. 3:3, 4).

De ontrouw van mensen kan de trouw van God niet tenietdoen. Dat is de basis voor onze zekerheid dat God tot Zijn doel komt.

Na de val van Adam en Eva is de schepping onder de macht van een ander gekomen, van een duistere macht. Het is een voor het oog totaal onmogelijke situatie geworden zonder enige hoop. Hoe kan God de heerschappij nu weer aan de mens teruggeven zonder dat Hij Zelf Zijn eigen Woord en verbond verbreekt? Hij had gesproken dat de mens de dood zou sterven. Het is vast wel in Zijn vermogen om dit met een enkel Woord van Zijn macht ongedaan te maken, maar dan is Hij ontrouw aan wat Hij had gesproken. God is een ‘God, Die niet liegen kan’. (Tit. 1:2). Hij kan niet ontrouw zijn aan Zijn eigen Woord! Hoe maakt hij Genesis 1:26 dan waar?

‘Laten zij heersen’.

Over die vraag gaat dit boek. We zullen zien dat het antwoord daarop ligt in een reeks verbonden waarvan Jezus Christus de Inhoud is.

Een belangrijke schakel in dit antwoord is Psalm 8.

‘Een psalm van David, voor de koorleider, op ‘De Gittith’. HEERE, onze Heere, hoe machtig is Uw Naam op de hele aarde! U Die Uw majesteit getoond hebt boven de hemel. Uit de mond van kleine kinderen en zuigelingen hebt U een sterk fundament gelegd, omwille van Uw tegenstanders, om de vijand en wraakzuchtige te laten ophouden. Als ik Uw hemel

zie, het werk van Uw vingers, de maan en de sterren, die U hun plaats gegeven hebt, wat is dan de sterveling, dat U aan hem denkt, en het menskind, dat U naar hem omziet? Toch hebt U hem weinig minder gemaakt dan de engelen en hem met eer en glorie gekroond. U doet hem heersen over de werken van Uw handen, U hebt alles onder zijn voeten gelegd: schapen en runderen, die allemaal, en ook de dieren van het veld, de vogels in de lucht en de vissen in de zee, al wat over de paden van de zeeën gaat. HEERE, onze Heere, hoe machtig is Uw Naam op de hele aarde! (Ps. 8:1-10).

Hier lijkt met name in vers 7 een rechtstreekse verwijzing naar Genesis 1. Het 'menskind' in vers 5 is letterlijk 'de zoon van Adam' en wijst ons op de Mensenzoon, of Zoon des Mensen. De vijand en wraakzuchtige is de grote tegenstander die de mens in het verderf heeft gestort met zijn boze verleidingen.

In deze Psalm zien we de overgang van de heerschappij uit handen van de eerste mens Adam in handen van de god van deze eeuw en weer terug in de handen van de laatste Adam (1 Kor. 15:45).

Dat is de uitleg die Paulus er in de brief aan de Hebreëen aan geeft. In dat gedeelte spreekt hij over 'de komende wereld' (Heb. 2:5). Hij zegt dat God die niet aan de engelen heeft onderworpen. Daarmee haakt hij in op het onderwerp waar hij in hoofdstuk 1 was begonnen.

'Hij is zoveel meer geworden dan de engelen'.

Dat is het thema waar Paulus in dat eerste gedeelte steeds weer op hamert. Christus is meer of beter geworden dan de engelen. Daarin past dan ook de uitspraak van vers 5.

‘Want Hij heeft de komende wereld, waarover wij spreken, niet onderworpen aan de engelen.’ (Heb. 2:5).

Dus Paulus geeft aan dat hij hier spreekt over een komende wereld en dan gaat hij vervolgens verder met een citaat uit Psalm 8.

‘Maar iemand heeft ergens getuigd: Wat is de mens, dat U aan hem denkt, of de mensenzoon, dat U naar hem omziet? U hebt hem voor korte tijd minder gemaakt dan de engelen; met heerlijkheid en eer hebt U hem gekroond. U hebt hem gesteld over de werken van Uw handen’. (Heb. 2:6, 7)

Dit ‘ergens’ is in Psalm 8. Hier staat dus dat ‘de mensenzoon’, en dit is dus ‘de Zoon des mensen’, voor korte tijd minder is gemaakt dan de engelen.

Dit verklaart Hebr. 1:4. Hoe kan de Erfgenaam (Heb. 1:2) meer geworden zijn dan de engelen, anders dan dat Hij eerst minder is gemaakt?

Hoe is Hij dan minder gemaakt dan de engelen? Die vraag wordt in vers 9 beantwoord en uitgelegd.

‘Maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die voor korte tijd minder dan de engelen geworden was, vanwege het lijden van de dood, opdat Hij door de genade van God voor allen de dood zou proeven.’ (Heb. 2:9).

Dus van de Zoon wordt hier het volgende gezegd:

1. Hij is meer geworden dan de engelen (Heb. 1:5).

2. Hij is door God eerst voor een korte tijd minder gemaakt dan de engelen (Heb. 2:7). Dat is dus ook de reden dat Hij meer kon worden dan de engelen. Na Hebrëen 1:4 gaat het over de opstanding. Daarom lezen we in de verklaring van vers 7 over Zijn dood.
3. Hij was voor korte tijd minder geworden dan de engelen, vanwege het lijden van de dood (Heb. 2:9).

Christus is minder geworden dan de engelen in Zijn dood, maar meer dan de engelen in Zijn opstanding. Dat 'meer' komt tot uiting in vers 13 van hoofdstuk 1.

'En tegen wie van de engelen heeft Hij ooit gezegd: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden neergelegd heb als een voetbank voor Uw voeten?' (Heb. 1:13).

Over dit vers, dat overigens een citaat is uit Psalm 110, is veel te zeggen. Maar we beperken ons nu even tot ons doel. Christus blijft niet altijd in Zijn verheven positie aan Gods rechterhand. Het werk is nog niet klaar. Er is een 'totdat'. Hij blijft daar totdat Zijn vijanden Hem gezet zijn tot een voetbank voor Zijn voeten. Dat wordt nader beschreven in vers 7, nadat Paulus heeft gezegd dat Hij minder gemaakt was dan de engelen.

'Met heerlijkheid en eer hebt U hem gekroond. U hebt hem gesteld over de werken van Uw handen' (Heb. 2:7).

Dit is feitelijk het vervolg in Psalm 8. Daar wordt het zo verwoord:

'U doet hem heersen over de werken van Uw handen, U hebt alles onder zijn voeten gelegd: schapen en runderen, die

allemaal, en ook de dieren van het veld, de vogels in de lucht en de vissen in de zee, al wat over de paden van de zeeën gaat.
(Ps. 8:7-9).

Met ogen van het geloof zien wij Jezus met heerlijkheid en eer gekroond. Maar wat wij nog niet zien, is dat Hij Hem gesteld heeft over de werken van Zijn handen. Dat is de essentie van vers 8 in Hebreeën 2.

*‘Alle dingen hebt U onder zijn voeten onderworpen. Want bij het onderwerpen van alle dingen aan Hem heeft Hij niets uitgezonderd dat Hem niet onderworpen is. Nu zien wij echter **nog niet** dat Hem alle dingen onderworpen zijn.’* (Heb. 2:8).

Waarom zien we nog niet dat Hem alle dingen onderworpen zijn? Waarom zien we Hem nog niet heersen over de werken van Zijn handen? Waarom zien we Zijn vijanden nog niet neergelegd als een voetbank voor Zijn voeten?

Het antwoord op deze vragen is: omdat het nog geen werkelijkheid is. Omdat het Koninkrijk der hemelen nog niet is gekomen. Christus is wel gekroond; maar Hij oefent Zijn Koningschap nog niet uit op aarde. Dat komt nog. Als Hij komt, dan herneemt Hij als de laatste Adam de heerschappij die aan de eerste Adam was ontfutseld. Met die heerschappij vervult Christus het verbond met Adam. Door de zonde van Adam werd de dood de wereld ingebracht. Christus is de dood gestorven en wederom in de wereld ingebracht als de Eerstgeborene uit de doden (Heb. 1:6). Dat wijst op Zijn opstanding. Waar de eerste Adam de oorzaak was van de dood is de laatste Adam de oorzaak van het Leven in de nieuwe schepping.

Dit is de les van Psalm 8. Christus Zelf houdt ons voor dat van Hem geschreven staat in de Wet van Mozes, in de Profeten en de Psalmen. Zo onderwijst Paulus ons dus ook dat we Psalm 8 moeten lezen: met het oog op Christus.

4 Gods verbond met Noach

Na de val van Adam ging het snel bergafwaarts met de mens. De aarde werd mede door een schandelijke val van Gods zonen (Gen. 6:2) totaal verdorven.

'Maar de aarde was verdorven voor Gods aangezicht en de aarde was vol met geweld.' (Gen. 6:11)

Het kwaad was zo groot dat God besloot de aarde door een zondvloed te reinigen van al het kwaad. Slechts één man met zijn huisgezin werd in een ark behouden van het water.

'Noach vond genade in de ogen van de HEERE.' (Gen. 6:8).

Nog voordat Noach met zijn huisgezin de ark inging en nog voordat de bronnen van de afdgrond en de sluizen van de hemel werden geopend beloofde God dat Hij een verbond met Noach op zou richten. Er zou een nieuw begin komen. Dat nieuwe begin blijkt uit het feit dat van al wat er leefde twee van elk in de ark moesten komen om ze in leven te houden gedurende de vloed en daarna.

*'En Ik, zie, Ik ga een watervloed over de aarde brengen om alle vlees waarin een levensgeest is, van onder de hemel te gronde te richten; alles wat op de aarde is, zal de geest geven. **Maar met u zal Ik Mijn verbond maken; en u moet in de ark gaan, u, uw zonen, uw vrouw en de vrouwen van uw zonen met u. En u moet van al wat leeft, van alle vlees, twee van elk in de ark laten komen om ze met u in leven te houden: een mannetje en een vrouwtje moeten het zijn.'*** (Gen. 7:17-19).

In hoofdstuk 9 lezen we over dit verbond dat God met Noach maakte.

'En God zei tegen Noach en zijn zonen met hem: En Ik, zie, Ik maak Mijn verbond met u, met uw nageslacht na u, en met alle levende wezens die bij u zijn: de vogels, het vee en alle dieren van de aarde met u; van alles wat uit de ark is gegaan, tot alle dieren van de aarde toe.' (Gen. 9:9, 10).

'Ik maak Mijn verbond met u, dat niet meer alle vlees door het water van een vloed zal worden uitgeroeid, en dat er geen vloed meer zal zijn om de aarde te gronde te richten.' (Gen. 9:11).

'Het zal gebeuren, als Ik wolken boven de aarde breng en de boog in de wolken gezien wordt, dat Ik aan Mijn verbond zal denken, dat er is tussen Mij en u en alle levende wezens van alle vlees. Het water zal niet meer tot een vloed worden om alle vlees te gronde te richten. Als deze boog in de wolken is, zal Ik hem zien, en denken aan het eeuwig verbond tussen God en alle levende wezens van alle vlees dat op de aarde is.' (Gen. 9:14-16).

In de eerste plaats merken we op dat God van dit verbond spreekt als **Mijn** verbond. Dit verbond is van Hem. Hij stelt de voorwaarden en geeft de beloften.

Ten tweede wordt dit verbond niet alleen met Noach opgericht. Ook de titel van dit hoofdstuk heb ik 'Gods verbond met Noach' genoemd, maar eigenlijk klopt dat niet. Dit verbond is veel breder. Het is opgericht met Noach, zijn zonen, hun nageslacht en alle

dieren van de aarde. In dit verbond met Noach wordt de gehele aardse schepping begrepen. In elk geval omvat het alle mensen.

Ten derde lezen we de inhoud van het verbond als een belofte. Die belofte staat in vers 11 en houdt in dat de aarde nooit meer door een vloed te gronde zou worden gericht.

Ten vierde lezen we dat dit verbond een teken heeft. Dat geldt voor meerdere verbonden die we zullen zien. Het verbond met Adam had geen teken; maar dit verbond heeft als teken de regenboog.

De boog is het teken van het verbond tussen God en de aarde (Gen. 9:13). We zien ook hier dat dit veel breder is dan een teken tussen God en Noach of tussen God en de mensen. Het is een teken van het verbond tussen God en de gehele aarde en al wat daarop leeft.

Het is een teken dat gezien moest worden. Zodra er zelfs maar een dreiging van een vloed is, zal de boog verschijnen (Gen. 9:14) en door iedereen gezien worden.

Niet alleen door de mensen wordt de boog gezien; God Zelf zal hem aanzien om te gedenken aan Zijn verbond met alle levende wezens op de aarde.

Ten vijfde noemt God dit verbond een 'eeuwig' verbond. De Hebreeuwse uitdrukking is *beriet olam*. Het verbond van de *olam*. Het begrip *olam* is equivalent aan *aioon* in het Grieks. We moeten hierbij niet denken aan het traditionele begrip van de eeuwigheid. Een *olam* of *aioon* is een werelddtijdperk van al dan niet bekende duur. Het verbond met Noach is een verbond met betrekking tot die *olam* en dat betekent dan niet 'eeuwigdurend' in de zin van nooit ophoudend.

De situatie was op aarde na de zondvloed gewijzigd, maar er waren ook overeenkomsten met de situatie ervoor.

Een overeenkomst is Genesis 9:1.

*'Toen zegende God Noach en zijn zonen en Hij zei tegen hen:
Wees vruchtbaar, word talrijk en vervul de aarde!' (Gen. 9:1).*

Hoewel dit dan misschien niet gelijk binnen de kaders van het verbond stond was dit wel een opdracht aan Noach en zijn nageslacht. Vergelijk dit met Genesis 1:28.

*'En God zegende hen en God zei tegen hen: **Wees vruchtbaar, word talrijk, vervul de aarde** en onderwerp haar, en heers over de vissen van de zee, over de vogels in de lucht en over al de dieren die over de aarde kruipen!' (Gen. 1:28).*

Hieruit wordt duidelijk dat God in Noach een nieuw begin wilde maken.

Iets wat zich onderscheid van de situatie onder het verbond met Adam is het feit dat nu ook vlees als voedsel voor de mensen mocht dienen.

'Alles wat zich beweegt, waarin leven is, zal u tot voedsel dienen; Ik heb het u allemaal gegeven, evenals het groene gewas.' (Gen. 9:3).

Het vervolg wijst ons dat vlees met bloed niet gegeten mocht worden. Hiernaar verwijzen de instructies die Paulus en Barnabas voor de heidenen meekregen van de vergadering in Jeruzalem.

'Want het heeft de Heilige Geest en ons goed gedacht u verder geen last op te leggen dan deze noodzakelijke dingen: dat u zich onthoudt van afgodenoffers, van bloed, van het verstikte